

Szirtes Zsófia (Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem): *Katonaság és polgárság együttélése Nagyszébenben a Habsburg-uralom kezdetén*

A visszafoglaló háborúk új korszakot indítottak meg a Kárpát-medence városainak történetében. I. Lipót abszolutista várospolitikája, amely a Magyar Királyság szabad királyi városaiban már a 17. század utolsó harmadától kezdve kibontakozóban volt, a török kiűzésével a hódoltság városait is elérte. Az új korszakot a városokban a katonaság megjelenése, a kamarai befolyás és a rekatolizációs törekvések érvényesülése jellemezte.

A Habsburg megszállás az 1680-as évek végétől kezdve az erdélyi városok életében is új korszak kezdetét jelentette. Kétségtelen, hogy a 17. század végi „rendszerátalakítás” egyik legmeghatározóbb eleme – a mintegy 20 évig tartó háborús helyzet következtében – a katonaság jelenléte volt. A polgárság és a katonaság együttélése számos konfliktust idézett elő, amely különösen érezhető volt a császári haderő főhadiszállásául szolgáló Nagyszébenben. A szász főváros vezetésének 1687-től kezdve számolnia kellett a katonaság jelenlétéből adódó kötelezettségekkel és terhekkkel (kvártély, hadellátás, erődítés stb.), joghatósága megsérülésével, a polgárság és a katonaság közötti különféle konfliktusokkal. Mindezt tetézte a Rákóczi-szabadságharc okozta hadi helyzet, amelyben Nagyszében az erdélyi politikai elit és a Habsburg-kormányzat fő menedékhelyévé vált. Az előadásban elsősorban nagyszébeni és bécsi források alapján, a korszak elbeszélő forrásait is segítségül hívva kívánom bemutatni a katonaság jelenlétének a város hétköznapjaira gyakorolt hatását.